

PEDIATRIA PRE PRAX – 47. PEDIATRICKÉ DNI

MUDr. Zuzana Fehérvízová, MUDr. Tomáš Dallos

2. detská klinika LF UK a DFNSP, Bratislava

Pediatr. prax, 2007; 3: 169–170

Pracovná konferencia každoročne organizovaná 2. detskou klinikou Lekárskej fakulty Univerzity Komenského a Detskej fakultnej nemocnice s poliklinikou v Bratislave je najstarším podujatím pediatrického odborného kalendára. V dňoch 19. a 20. apríla 2007 sa v bratislavskom City Hoteli Bratislava uskutočnili už **47. pediatrické dni**, ktoré klinika organizovala pod záštitou doc. MUDr. Petra Labaša, CSc., dekana Lekárskej fakulty Univerzity Komenského, MUDr. Daniela Žitňana, riaditeľa Detskej fakultnej nemocnice s poliklinikou v Bratislave a prof. MUDr. Tibora Šagáta, CSc., prezidenta Slovenskej pediatrickej spoločnosti. Prípravu konferencie a konferenčných materiálov zverili členovia programového výboru konferencie pod vedením prof. MUDr. László Kovácsa, DrSc., MPH. profesionálnej organizácii, firme Solen, okrem iného aj vydavateľke časopisu „Pediatria pre prax“.

Do dvojdňového bohatého programu s aktívnou účasťou odborníkov z viacerých pediatrických špecializácií, najmä z oddelení a kliník Detskej fakultnej nemocnice s poliklinikou v Bratislave sa zaradili prednášky o najčastejších problémoch v pediatrickej praxi. Tieto odborné prednášky boli vhodne doplnené zaujímavými kazuistikami, poučnými z hľadiska každodennej činnosti detského lekára. Pozvanie prednášať o svojich odborných skúsenostiach na konferencii prijali tento rok okrem významných zahraničných a domácich špecialistov i spolupracovníci z regionálnych detských nemocníc a tiež z radov praktických lekárov pre deti a dorast.

Prvý prednáškový blok sa zameril na otázky **detskej neurológie**. V úvodnej prednáške sa doc. MUDr. Pavol Sýkora, CSc. zaoberal problematikou diferenciálnej diagnostiky tak častého príznaku v pediatrickej praxi, akým je bolesť hlavy u detí. Poukázal na príznaky typické pre určitý typ bolesti hlavy a potrebu vylúčiť závažné neurologické alebo systémové ochorenie kompletným vyšetrením vrátane neurologického a neurozobrazovacieho vyšetrenia. MUDr. Jaroslava Payerová podala prehľad o vekovo viazaných epileptických syndrómoch s veľkou variabilitou symptómov a rôznou odpoveďou na antiepileptickú liečbu a rôznou prognózou. MUDr. M. Kolníková adresovala svoje vystúpenie otázke psychomotorického vývoja a jeho porúch v rôznych sférach, pričom zdôraznila skutočnosť, že zaostávanie v psychomotorickom vývoji je nešpecifický príznak, ktorý môže mať rôznu etiológiu. V záverečnej prednáške neurologického bloku MUDr. Júlia Horáková, PhD. poukázala na výskyt rôznorodých často veľmi závažných neurologických komplikácií u detských pacientov po transplantácii krvot-

vorných buniek, pričom čerpala z bohatých skúseností s danou problematikou.

Do úvodnej časti bloku **Praktické otázky očkovania** bola aj tento rok zaradená *Heimova memoriálna prednáška*, ktorej cieľom je každoročne pripomenúť zásluhy tohto priekopníka stredo európskej pediatrie a zdôrazniť rastúci význam odbornej spolupráce v našom geografickom a kultúrnom regióne. Prednáška Dr. Zsófia Mészner, PhD, prezidentky Maďarskej pediatrickej spoločnosti o problematike súčasnosti a budúcnosti očkovania v Maďarsku bola mimoriadnym zážitkom. Autorka predstavila aktualizovanú maďarskú očkovaciu schému a taktiež niektoré v súčasnosti nepovinné očkovacie látky, ktoré môžu byť v závislosti na epidemiologickej situácii zaradené v budúcnosti. So svojimi skúsenosťami z očkovacej ambulancie sa v príspevku podelila aj MUDr. Zuzana Kuková, pričom v diskusii podala odpovede na početné praktické otázky týkajúce sa problematiky očkovania. Prof. MUDr. László Kovács, DrSc., MPH. predstavil nové smery vo vývoji vakcinológie s poukazaním na nové očkovacie látky a modifikáciu antigénov „klasických“ očkovacích látok s cieľom znížiť ich účinnosť a znížiť výskyt vedľajších účinkov.

Po obednej prestávke nasledovalo firemné sympóziom spoločnosti *Nutricia*, ktorého prednášky boli venované problematike **detskej gastroenterológie a výživy**. V prednáške na tému syndróm neprospiievajúceho dojčťa prof. MUDr. László Kovács, DrSc., MPH. uviedol súčasné poznatky o uvedenej téme a prezentoval aktuálnu klasifikáciu neprospiievania na základe jeho rôznej patofyziológie. Profesor Krejsek z Hradca Králové svoje vystúpenie adresoval aktuálnej téme, akou sú prebiotiká a ich vplyv na imunitný systém a na zdravie dieťaťa. Upozornil na význam zloženia stravy detí v útlom veku pre rozvoj individuálnej imunitnej reaktivity, pričom výsledky mnohých štúdií poukazujú na priaznivý vplyv niektorých prebiotických zmesí.

Na súbore svojich pacientov prezentovala MUDr. Dagmar Székelyová skúsenosti s podávaním semielementárnej formuly Neocate u detí so závažnou formou alergie na bielkovinu kravského mlieka nereagujúcich na preparát s vysokým stupňom hydrolyzy a taktiež u detí s niektorými inými závažnými

diagnózami. MUDr. Iveta Čierna, PhD. predstavila pútaovou formou kazuistiku pacientky so syndrómom hornej mezenterickej artérie, ktorý môže byť relatívne zriedkavou príčinou epizód profúzneho vracania.

Blok **detskej ortopedie** bol zostavený doc. MUDr. Milanom Kokavcom, PhD. so spolupracovníkmi z Detskej ortopedickej kliniky LF UK a DFNSP a 2. detskej kliniky LF UK a DFNSP. Prvá prednáška bola venovaná novým poznatkom v diagnostike, liečbe a prevencii vývojovej dysplázie bedrového kĺbu. MUDr. Emil Huraj prezentoval kazuistiku pacienta s kombináciou zlomenín a poukázal na význam správneho fixovania i ošetrovania detských pacientov so zlomeninami. MUDr. P. Tisovský priblížil problematiku komplexného prístupu v diagnostike a liečbe skolióz u detí. V záverečnej prednáške bloku MUDr. Zuzana Pribilincová, PhD. rozobrala problematiku aktuálnych liečebných postupov osteogenesis imperfecta v detskom veku, pričom do svojej prezentácie zahrnila i vlastné skúsenosti s liečbou tohto ochorenia bisfosfonátmi, ktoré sú v súčasnosti najúčinnnejšou medikamentóznou liečbou.

Správnosť zaradenia bloku **kazuistik z praxe** potvrdila už tradične vysoká účasť publika napriek pokročilému času v závere prvého dňa konferencie. MUDr. Edit Rajzák, primárka Detského oddelenia v Dunajskej Stredě predstavila prípad pacienta s opakovanými karpopedálnymi spazmami na podklade hypokalcémie v dôsledku pseudohypoparatyreózy. MUDr. Jozef Zlocha, PhD. prezentoval prípad síce zriedkavej, ale závažnej formy chronickej choroby štetu proti hostiteľovi – nefrotický syndróm u pacienta po transplantácii krvotvorných buniek. Zaujímavou formou predstavila MUDr. D. Virgová, primárka Detského oddelenia v Leviciach prípad pacientky, ktorá vyhladala

Obrázok 1. Čestné predsedníctvo konferencie (zľava doprava: Dr. Zsófia Mészner, PhD., prezidentka Maďarskej pediatrickej spoločnosti; prof. MUDr. László Kovács, DrSc., MPH, prezident kongresu; MUDr. Daniel Žitňan, riaditeľ DFNSP v Bratislave; prof. MUDr. Tibor Šagát, CSc., prezident Slovenskej pediatrickej spoločnosti SLS)

lekára pre vypadávanie vlasov a hirzutizmus, pričom príčinou týchto ťažkostí bol adenóm hypofýzy. V prednáške MUDr. Ivety Čiernej, PhD. zaznel prípad chlapca s krčovitými bolesťami brucha na podklade malrotácie čreva s chronickým intermitentným volvulom so stranguláciou ciev. V nasledujúcich dvoch kazuistikách predstavila doc. MUDr. Ľudmila Košťálová, PhD. zaujímavý prípad malého dieťaťa s adenómom prítisných teliesok spolu s nodulárnou hyperpláziou C buniek štítnej žľazy v rámci syndrómu MEN IIA a MUDr. Peter Švec predstavil zriedkavú formu vrodeneho HUS/TTP (Upshaw-Schulmanov syndróm), na ktorý treba pomyšľať v diferenciálnej diagnostike purpury s anémiou a nefropatiou. V záverečnej prednáške MUDr. Kristína Klenovicsová prezentovala štúdiu skúmajúcu vzťah výživy k vybraným biochemickým ukazovateľom u dočiat s poukázaním na rozdiely medzi dojčenskými deťmi a deťmi na umelej výžive.

Druhý deň konferencie bol venovaný rôznorodým témam od akútnej medicíny až po súčasné zdravotnícke právo. V prvom bloku venovanom **intenzívnej pediatrii**, prof. MUDr. Tibor Šágát, CSc. veľmi názorne a prístupne zopakoval všeobecné princípy liečby anafylaktických reakcií. Aj keď tvrdil, že nepovedal nič nové, téma sa vzhľadom na svoju aktuálnosť a potrebu neodkladnej liečby stretla s veľkým záujmom. Na túto prednášku nadviazal MUDr. Jozef Köppl, rozsiahlo ale didakticky výborne koncipovanou prednáškou o aktuálnych odporúčaníach v kardiopulmonálnej resuscitácii detí. Upozornil na obsolentnosť niektorých v minulosti zaužívaných postupov a prítomným poskytol aj niektoré jednoduché memotechnické pomôcky pri resuscitácii dieťaťa. Po prednáške bol k dispozícii svojim kolegom, ktorí si so záujmom práve vypočuté zásady resuscitácie vyskúšali na nácvikových figurínach. Blok bol aj podnetom na diskusiu o praktických otázkach, ako je nutné (nie len zákonom predpísané) vybavenie ambulancie prvého kontaktu pre prípad nutnosti resuscitácie.

Počas **sympózia firmy NovoNordisk**, sa endokrinologička MUDr. Zuzana Pribilincová, CSc. venovala diagnostike, sledovaniu a liečbe detí, ktoré sa narodili malé pre svoj gestačný vek (s nízkou pôrodnou váhou a / alebo dĺžkou). Upozornila na zvýšené kardiovaskulárne a metabolické komplikácie, ktoré je popri nízkom vzraste možné ovplyvniť už aj u nás dostupnou liečbou rekombinantným

rastovým hormónom.

Ďalší blok, vedený MUDr. Annou Hlavatou, zástupkyňou prednostu 2. detskej kliniky, bol venovaný zriedkavým **metabolickým ochoreniam**, ktoré pre svoju zriedkavosť, závažnosť a náročnú diagnostiku naháňajú strach nejednému pediatriovi. *Memoriálnu prednášku profesora Brdlika* predniesol prof. MUDr. Jiří Zeman, DrSc., celosvetovo uznávaný odborník na mitochondriálne ochorenia z Prahy. Predstavil skúsenosti svojho pracoviska s diagnostikou týchto porúch a na zaujímavých kazuistikách demonštroval, čo by malo viesť pediatra k podozreniu na toto ochorenie. Následne MUDr. Anna Hlavatá predstavila skupinu lyzozómových ochorení, ich diagnostiku ako aj súčasné aj perspektívne možnosti ich liečby. V rozsiahlej prednáške MUDr. A. Valachová na príklade svojho genetického pracoviska demonštrovala náplň a súčasné možnosti genetickej diagnostiky a poradenstva na Slovensku. Blok uzatvorili dvaja mladí kolegovia, MUDr. Zuzana Fehérvíziová a MUDr. Tomáš Dallos dvoma kazuistikami, v ktorých na konkrétnych osudoch pacientov demonštrovali enormný význam diagnostiky metabolických ochorení. Záver bloku bol venovaný interaktívnemu kvízu, v ktorom sa ukázalo, že lekári prvého kontaktu sa nielen stretávajú s deťmi s metabolickými ochoreniami, ale majú aj dobré vedomosti o týchto ochoreniach.

Blok venovaný **detskej onkológii** otvoril prof. MUDr. Vladimír Mihál, CSc. druhou *Brdlikovou memoriálnou prednáškou*, v ktorej predstavil súčasne možnosti odlišenia heterogenity pomocou cytogeneticko-molekulárnych a proteomických markerov. Súčasne na príklade akútnej lymfoblastickej leukémie zdôraznil nutnosť zohľadnenia týchto markerov pri výbere vhodného liečebného protokolu. MUDr. E. Bubánska v komplexnej prednáške predstavila lege artis diagnostický postup lymfadenopatií v detskom veku. Na základe práce Detského hispícu „Plamienok“, MUDr. M. Jaseková poukázala na možnosti riešenia praktických problémov v súvislosti s liečbou bolesti v domácom prostredí. Onkologický blok uzavrela MUDr. D. Sejnová starostlivo dokumentovanými príbehmi onkologických pacientov. Na konkrétnych kazuistikách zdôraznila význam podrobnej anamnézy, správnej interpretácie špecifických a nešpecifických príznakov a podrobného fyzikálneho vyšetrenia. Vyzdvihla dôležitú úlohu

lekárov prvého kontaktu pri včasnej diagnostike a začatí adekvátnej liečby u onkologických pacientov.

Napriek pokročilému času, možno práve vďaka svojej aktuálnosti, veľký záujem pediatriov upútal aj posledný – nemedicínsky blok venovaný **zdravotníckemu právu**. MUDr. N. Moravanský umožnil kolegom pediatriom nahliadnuť do súdnoznaleckej praxe a upozornil na alarmujúce príznaky týrania a zneužívania detí, s ktorými sa môžu stretnúť vo svojej praxi. Upozornil na hrozivý rozsah tohto negatívneho spoločenského fenoménu a dal lekárom konkrétne odporúčania ako postupovať pri podozrení na zanedbávanie či zneužívanie dieťaťa. MUDr. JUDr. Peter Kováč, PhD. ukončil tento blok a zároveň aj celý kongres maratónom troch prednášok o spôsobe poskytovania informovaného súhlasu a vedenia zdravotníckej dokumentácie vychádzajúcej z platnej právnej úpravy. Upozornil na smutnú skutočnosť, že v súčasnosti lekár „ľahá za kratší koniec“ a zdôraznil, že najčastejším dôvodom odsúdenia lekára sú nedostatky vo vedení zdravotníckej dokumentácie. Zároveň zodpovedal aj na najčastejšie právne otázky z pediatrickej praxe. V diskusii upriamil pozornosť lekárov na ich povinnosť hlásiť príslušným orgánom odmietnutie povinného očkovania rodičmi dieťaťa.

Štvrtkový večer prebehol v príjemnej atmosfére spoločenského večera, počas ktorého bol vytvorený priestor na neformálnu diskusiu ako aj priateľské rozhovory medzi účastníkmi. Potešujúcou skutočnosťou bolo, že aj o túto časť programu bol väčší záujem ako minulý rok.

Tradičné, už 47. pediatrické dni 2. detskej kliniky LF UK a DFNSP v Bratislave, boli už druhé, ktoré boli organizované v spolupráci s profesionálnym organizátorom zdravotníckych podujatí a vydavateľom časopisu *Pediatria pre prax* – spoločnosťou SOLEN. Vysoká úroveň prednášok z rôznych odborov pediatrie ako aj profesionalita pri organizácii dokázali prilákať aj tento rok širokú pediatrickú verejnosť. Organizátorom urobila radosť plná sála pozorne sledujúcich a čo je ešte dôležitejšie, aktívne diskutujúcich pediatriov. Napokon potešenie nad plnou sálou pediatriov vyjadril aj zahraničný hosť, prof. MUDr. J. Zeman, DrSc.

Povzbudený úspechom a vysokou účasťou pediatriov, vyvinú organizátori ešte väčšiu snahu, aby sa *Pediatrické dni* stali pravým diskusným fórom pre odborníkov starajúcich sa o zdravie detskej populácie. Veria, že v najbližších rokoch budú pediatri prvého kontaktu ako aj odborníci z regionálnych pediatrických zariadení nielen zaujatými poslucháčmi, ale čoraz častejšie aj aktívnymi prednášateľmi na tomto odbornom podujatí. Dovidenia o rok na 48. pediatrických dňoch Slovenskej pediatrickej spoločnosti organizovanej 2. detskou klinikou LF UK a DFNSP v Bratislave!

MUDr. Zuzana Fehérvíziová
II. Detská klinika DFNSP
Limbova 1, 833 40 Bratislava
e-mail: feheviziyo@dfnsp.sk